

Graves pœna transgressorum.

Et infamia iuris & facti.

Ad Inquisitionem pertinet eius causa.

Sed non priuatiu.

Non est locus dispensationis Episcopalis circa illud quia Pontifici referuatum.

Rescriptum est generalis.

Pontificis nemo potest iurisdictionem ampliare.

transgressione seuerissimè punita : id enim ita debere fieri tradit Bernardus Diaz in Practica Criminali, Cap. 3. n. 2. & quia per leges non est specialis pœna assignata, debet esse arbitraria, vt ex eodem Auctore affirmat Menochius de Arbitr. Casu 407. & diuersas pœnas ex Auctoribus diuersis reipsa iniunctas refert P. Pellizarius Tr. 9. Cap. 4. n. 181. in quibus & trimerium per tres annos ex avaritia celebranti. Vbi & disputat an sit irregularis, & cù aliis affirmat, si crimen sit notorium, quia infamias infamia iuris & facti : omne enim delictum contra Religionem in cultu Sacramentorum est dignum depositione, & quod depositione dignum est, infamiam afficit delinquentem. Videatur ille; qui tamen non addit, quod addere poterat, delictum scilicet hoc ad Inquisitionis etiam Tribunal pertinere, ob rationem dictam, quia videlicet circa cultum Sacramentorum versatur, & suspicionem generare potest non bene de illis a transgressore sentiri. Præterquam quod assertio ista verbis, scriptis, & quotidianis operibus contestata, contra communem est Ecclesie sensum : quæ autem tales sunt, ad Inquisitionis Sanctæ Tribunal pertinere affirmant plures, vt videri potest apud Dianam Parte 4. Tractat. 8. Resolut. 94. An autem priuatiuè, negari verosimiliter potest, nam & praxis pro Ordinarijs facit, vt videri apud eos potest, quos adducit P. Pellizarius supra.

290 Dispensationem autem non posse in casu huiusmodi locum habere, ex dictis habetur, quandoquidem hanc sibi Pontifices referuauerunt. Cùm enim in Cap. Te referente mandatum habeatur, quo Episcopis iterata in eodem die Missæ interdicatur celebratio, ex eo est omnino perspicuum eos non posse circa illud dispensare; alias mandatum esset inutile, quia in casu Textus causa dispensandi suberat, vt patet ex casus ipsius narratione, vt proponitur à Glossa. Et licet Pontifex circa singularem casum disponat, dispositio talis non est singularis, sed vim legis habet, quia est Rescriptum in Corpore juris positum, quod à Iurisperitis definitur, Responsum Principis faciens ius. Et quod generalis decisio sit, ex tenore ipsius constat, cùm ad omnes extendatur quacumque dignitate præfulgentes, vt num. 280. vidimus. Vnde & Episcopis circa hoc priuilegia à Pontificibus, & quidem cum limitatione magnâ conceduntur, vt vidimus num. 279. Ad quod dici nequit id, non ex necessitate, sed ex obseruantia erga Sedem Apostolicam fieri, sicut factum dicitur ab Episcopo Sipontino : quia Episcoporum mens alia proculdubio est, idè ad Sedem Apostolicam recurrentium, quia certè arbitrantur talem sibi non competere facultatem. Et verò si ex obseruantia tantum, & non ex necessitate consultatio dicta processisset, verbo Mandamus vsus Pontifex non fuisset : non enim hoc obseruantia merebatur, vt scilicet potestas tolleretur ab eo, qui eâ vti noluit ob reuerentialem respectum, cùm potius eâ de causâ debuerit ampliari. Potest quidem aliquando contingere, vt aliquis recognitione iudicis aliàs non sui, illius iurisdictionem amplifcet, de quo Doctores communiter : id tamen respectu Pontificis stare nequit, cuius est amplissima potestas, & nulli vnquam tollit eam, quæ competere potest, nisi id eius excessus mereatur. Et pro attentissima prouiden-

tia, vt subditis sua conseruetur auctoritas, cùm Pontificia protulio contingit, facit Cap. Cùm aliquibus, de Recriptis in textu, vbi Bonifacius VIII. ita concludit : Si verò Canonorum receptio aliàs pertinet ad eosdem, non Apostolica, sed recipientium censetur auctoritate receptus : nisi quod cum auctoritate nostra retiperent, in nostris Litteris cauere tur expresse. Sic ille. Benè ergo Dom. Villaroel. Parte 1. citata, Artic. 10. num. 143. admonet sententiam illam de amplissima Episcoporum potestate, de qua num. 281. plenam esse periculo.

191 Nec de hoc plura operæ pretium fuerit addidisse, vbi inter Catholicos, & obsequentissimos Ecclesie filios res agit; illam dignissimam consideratione sententiam animo retractantes, quam ex Pontificio Oraculo grauer inculcatam habemus : vnam in die celebrare Missam sufficiat. Et quis tantus vt vnam? notissimum illud Venerabilis & Apostolici Magistri Ioannis de Auila, qui cùm audisset mortuum Sacerdotem : qui vnam tantum Missam dixerat, sic narranti subiunxit : habet ille assatum, de quo reddere debeat rationem. Ita ille de requisitis ad celebrationem tremendi sacrificij sentiebat. Non modica res est vnam Missam facere, & valde felix est, qui vnam dignè celebrare potest. Ex ore duorum testium omni exceptione maiorum stat hoc verbum, Alexandri inquam, & Honorij, quibus obaudiendum potius, quam periculoso dictamini deuotionis nihil Deo magnum, nisi quod eidem gratum : & ita zelo gloriæ ipsius non est contra gloriam eiusdem militandum. Qui enim misericordiam vult, & non sacrificium, vult etiam obedientiam sacrificio, quantumvis sit illud magnum, anteferri. Vnde & Samuelis illud : melior est enim obedientia, quam victima. 1. Reg. 15. vers. 22. vbi ex eo quod additur. Et auscultare magis quam offerre adipem arietum : non debet suspicari quispiam priorem sententiam non esse ad victimam Eucharisticam referendam : verissimè enim referenda est; non quod obedientia melior sacrificio secundum se sumpto, quod infinitæ dignitatis est, sed in fieri; ita vt obedientia, illius oblationem prohibens, dum impletur, melior sit actû ipsius oblationis; quatenus Deus hic & nunc magis vult obediri sibi, quam sacrificium offerri : vnde & oblatio hoc modo, scilicet contra obedientiam facta, potest Deo non esse grata.

292 Est quidem verissimum quod Concilium Tridentinum de huius sacrificij munditia Sessio 22. Cap. 1. his exposuit verbis : & hæc quidem illa munda oblatio est, quæ nulla indignitate aut malitia offerentium inquinari potest. Sic ibi, & ex hac munditiæ inuolabilitate procedit, vt quoties Deo offertur oblatio ista, sit illi gratissima. Nichilominus cùm ex Dei præscripto, cuius auctoritate Prælati Ecclesie præcipiunt, oblatio sacrosancta vetatur, & huic quis ordinationi se subicit, obedientia talis gratior Deo est, quia Deus non vult modò delectationem illam habere æternitate regulandam, quæ ex sacrificio illi poterat prouenire; & ita si hic & nunc illi offerretur contra suam voluntatem, minori voluptate frueretur : voluptas enim non semper maior, quia ex gratioribus secundum se sed quia magis iuxta præsentem dispositionem. Vnde licet mel ex se gra-

Studijs illius aliorum conseruandis.

Cap. Cùm aliquibus.

Vnam Missam dicere Sacerdotibus sufficit.

Dictum memorabile V. M. Ioannis de Auila.

Deuotione obedientia subiectam.

1. Reg. 15. vers. 22.

Idque Deo magis sacrificio placere.

Explicatur amplius, & vnde aliquid Deo gratius.

Concilium Tridentinum.

tius

Non inde Deo minor gloria aut voluptas.

Rationem ex Dei gloria desumptam non debet probare.

ius palato sit, aliquid secundum præsentem statum potest esse magis gratum, quia magis appetibile : licet reuera si his & nunc mel gustaretur, gratum palato esset, cuius tamen gustu carere quis vult, altero minus ex se delectabili, sed nunc magis appetibili, fruiturus. Deo ergo non quod maius ex se, sed quod gratius secundum occurrentes circumstantias, offerendum. Nec putemus aliquid eius gloriæ decessurum ex eo quod sacrificij Eucharistici oblationem iuxta morem Ecclesie coarctemus, quia & sine hac gloria ante mundi constitutionem fuit, & sine ea est post finem mundi futurus : neque idè inglorius, quia in se ipso gloriæ cumulos omnes includit : & quod ad externam attinet, quod ex vno videtur deesse capite, ex alijs potest cumulatifimè compensare. Ad eum ergo modum voluptatem, quam ex iterati sacrificij oblatione habere poterat, subtractæ propter obedientiam oblationis gratissimo sibi obsequio compensat. Quod vrgetur ex eo quod si respectus talis attendendus foret, multa licerent, quæ planè illicita sunt, vt Sacerdotem non ieiunium sacrificare, & sine sacris vestibus, lumine, libro, & alijs; ne scilicet Deus eâ priuaretur gloriâ, quæ ex sacrificij oblatione resultat. Ac præterea fieret Ecclesia non rectè disponere vt in Parasceue sacrificium non sit, & quod in triduo omnes non sacrificant sacerdotes. Pœnam item excommunicationis, suspensionis, & Interdicti non rectè Sacerdotibus infligi, cùm tot inde impediatur sacrificia, & sic Dei gloria valde minuatur. Quæ cùm dici fide constante, nequeant, fatendum necessario est respectum illum non semper vrgeri, & cum Dei gloria etiam ex multiplici illa dispositione queratur, varios esse modos, quibus suppleri illa possit, quæ ex sacrificij moderatione à suprema illius Maiestate captatur. Videatur Diuus Thomas 2. 2. quæst. 104. artic. 3. ad 3. Et P. Cornelius in citatum locum 1. Regum.

CAPVT XI.

De Priuilegijs circa Sacramentum Pœnitentiæ.

§. I.

An respectu Indorum sit peccatum aliquod referuatum, à quo absolueri nequeant approbati Confessarij.

Affertio 1. à Religiosis Societatis posse Indos absolui ab omnibus referuatis; sicut ab alijs priuilegiatis.

293 Deo primò. Religiosi Societatis, & qui eorum gaudent priuilegijs, possunt Indos absolueri ab omnibus casibus, Sedi Apostolicæ referuatis, nullo excepto. In huius Affertio confirmationem adducit Fr. Ioannes Baptista in Animaduersionibus pro Confessarijs Indorum sol. 151. priuilegium Societati concessum à Paulo III. in Bullâ Anni 1549. Kalend. Nouemb. Pontificatus sui Ann. 15. sapius à nobis citatæ, quæ incipit Licet debitum, & à Iulio III. confirmatum die 22. Octobris Ann. 1552. cuius Bulla incipit, sacre Religionis. Et portiori cautela etiam à Gregorio XIII. die 8. Septembris Ann. 1573. ad omnes Sacerdotes So-

cietatis extensa : quia concessio Iulij III. de Professis loquebatur, nec de Indijs, & transmarinis regionibus. Quæ ampliatio licet temporalis fuerit, perpetua denique facta est. Quæ omnia patere ait ex Litteris Apostolicis impressis, & ex Compendio Indico. verb. Absolutio, §. 1. & 2. cuius Adnotationem circa vsum cum solis Neophytis, & sine offensione S. Inquisitionis, vbi illius Tribunal extiterit, etiam adducit. Quod valde considerandum esse affirmat Mag. Alfonso à Veracrucce, apud ipsum. Addit à Gregorio XIV. die 22. Septembris Ann. 1591. extensam facultatem eandem ad duo decennia : sed id non tollere nec infirmare præcedentis concessionis perpetuitatem, quia Gregor. XIII. firmam, validam, & perpetuam esse voluit donec per Sedem Apostolicam reuocaretur.

294 In quibus quod ad concessionem Pauli III. & Iulij III. attinet, ita profus est, quia in eorum Bullis id habetur manifestum : alia autem, licet ita in veteri legerentur Compendio, in nouo non ita habentur. Et in primis concessionis Iulij III. illud non meminit, forsitan quia tantum de Professis illius concessio procedit : videtur autem commodè apponi potuisse, quia & speciale illud habet, vt de absolutione ab hæresi aperte loquatur : & valde expediens est vt Professi sciant quid sibi specialiter per Sedem Apostolicam fuerit attributum : circa hoc enim frequentes oriri solitæ quæstiones. Ex Gregorio autem XIII. concessio tantum temporalis affertur, & eam vsque ad annum 1603. durasse in margine adnotatur. Alterius ergo perpetuæ mentio nulla, quia nulla reuera extat, licet nonnulli quoad concessionem huiusmodi ad Confessarios spectantem perpetuam esse contendat, de quo inferius n. 343. Extensio ergo temporalis licet iam expirauerit, nihil eius defectus incommodare potest, duplici concessione Pauli & Iulij suo in robore persistente. Quod enim Iulius de Professis loquatur, nihil obstat, quia Paulus absolute de socijs loquitur. Præterquam quod etiam illius concessio ad sacerdotes quoscumque Societatis potest & debet extendi : quia absolute & omnimodè confirmat omnia ab alijs Pontificibus, & à se etiam concessa, quomodolibet, & sub quibuscumque tenoribus & formis. Neque item Professi in eâ proprietate sumit, quæ à non Professis in Societate discernuntur, sed secundum vniuersaliorem aliam significationem, iuxta quam aliqui dicuntur Religionem talem, aut tale institutum profiteri, sicut & dicuntur diuersorum statuum homines profiteri illos. Id quod ex verbis eiusdem Pontificis liquet, sic enim ait : Per te, vel alios Societatem ipsam professos. Vnde cùm addit inferius : Per te, & successores tuos, vel alios similitè Professos : eodem modo est intelligendus. Quod ad hæresim autem attinet in concessione Pauli III. contineri illam Societatem iudicauit. Cùm enim concessionis Iulij III. in verb. Absolutio, non meminerit, in Adnotationibus cautionem addit circa illam, & cum Neophytis vtendum tantum huiusmodi facultate præscribit. Expressio autem Indiarum, & transmarinarum regionum necessaria non est, quia illæ satis aperte sunt Pauli verbis comprehensæ, dum ait : In Sacerdotum, Paganorum, aliorumque infidelium terras, & prouincias

Priuilegia illius à Fr. Ioanne Baptista propofita.

Sed non ita esse omnia ostenduntur.

Extensio temporalis Greg. XIII. licet finita non incommodat. Et Paulum ac Iulium esse conformes.

Professi non tenent eam proprietate suam.